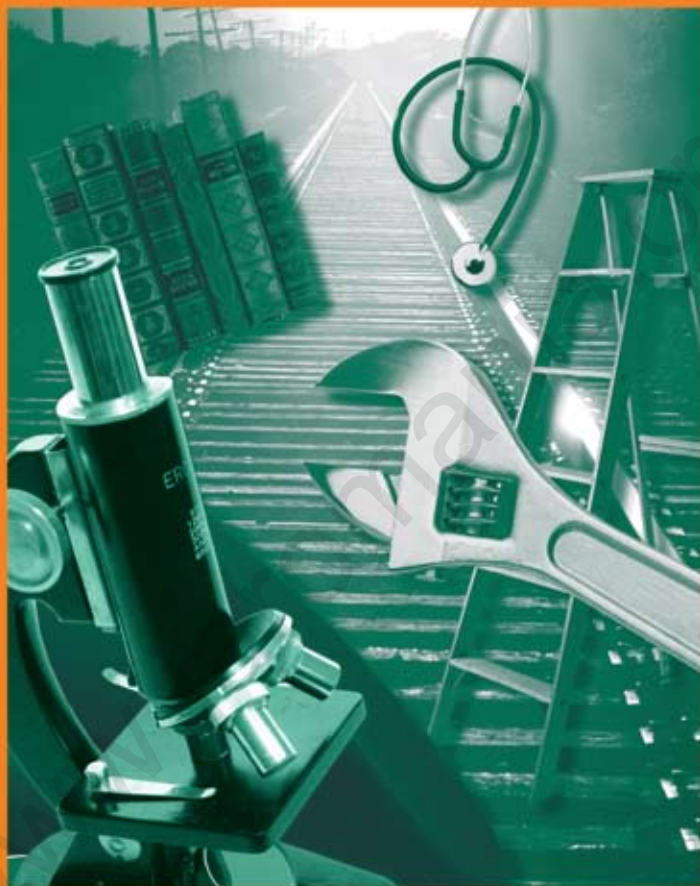

Junior
Achievement

Prevenirea abandonului școlar

Ghidul profesorului și al consultantului

Prevenirea abandonului școlar

Ghidul profesorului și al consultantului

Junior
Achievement®
Young
Enterprise

R O M Â N I A

**Programele Junior Achievement România sunt implementate în parteneriat cu
Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, în baza Protocolului
10184 din 12.05.2003.**

Copyright © 2005, 2010 Junior Achievement România, pentru versiunea în limba română

© 2005, 2010, JA Worldwide®. All rights reserved.

Used with permission by JA Worldwide.

Niciun paragraf din această publicație și nicio parte din acest text nu pot fi reproduse sau transmise în nicio altă formă, prin niciun alt mijloc, electronic sau mecanic, incluzând fotocopierea, înregistrarea, păstrarea într-o bază de date sau în alt mod, cu excepția cursurilor desfășurate în cadrul unei sesiuni organizate, parte a programelor JA Worldwide, sau cu permisiunea editorului.

Tipar 2010

ISBN 978-606-92172-8-3

CUPRINS

Introducere

Cuvânt înainte.....	4
Prezentare generală a programului.....	7
Materiale folosite în program	7
Pregătirea pentru clasă	8
Identificarea nevoilor elevilor.....	10
Lista materialelor furnizate	12
Concepte și abilități folosite de program	13

Activități

1. Cum să-ți alegi singur drumul în viață	15
2. Jocul „Succes”	19
3. Învățând din experiență	25
4. Costul vieții.....	31
5. Cunoașterea de sine	37
6. Stabilirea obiectivelor personale	41

Anexe

1. Teste pre și post program	45
2. Formular pentru observații	47

Cuvânt înainte

În portofoliul ofertei educaționale Junior Achievement, există programe prin care se aduce în atenția elevilor valoarea și importanța formativă a școlii și se prezintă detaliat beneficiile economice pe care le poate oferi continuarea studiilor. Prin aceste programe, elevii sunt introduși în lumea afacerilor, a economiei de piață reale și a conceptelor economice care le vor folosi atât în viața profesională, cât și în cea personală. Programele pentru nivelul de învățământ gimnazial și liceal sunt realizate pe baza conceptelor pe care elevii le studiază - potrivit programei implementate la nivelul școlii publice - și îi ajută pe adolescenți să abordeze situațiile mai dificile la care viața îi expune și să ia deciziile adecvate în ceea ce privește pregătirea educațională și profesională de care vor avea nevoie în viitor.

În aceeași tendință se înscrie și programul de prevenire a abandonului școlar, care vine ca o completare la programa școlară a Ministerului Educației și Cercetării și ajută tinerii să își dezvolte abilități de comunicare și integrare în societate, abilități esențiale pentru obținerea succesului pe piața liberă a forței de muncă.

Programul **Prevenirea abandonului școlar** a fost conceput pentru a ajuta elevii să își dezvolte o atitudine pozitivă față de necesitatea educației și față de viitorul lor. Programul le explică elevilor beneficiile și avantajele economice ale educației pe care o primesc în școală. Pe parcursul derulării programului, elevii vor participa la diverse activități pentru a înțelege care este „prețul pe care îl vor plăti” dacă vor renunța prea devreme la educație și care sunt beneficiile de care se vor bucura prin obținerea unui nivel cât mai înalt de pregătire. Prin acest program, tinerii învață că orice alegere pe care o fac este, de fapt, un schimb în care ei trebuie să dea ceva pentru a primi altceva și că, întotdeauna, alegerea făcută va avea anumite consecințe. Junior Achievement România își propune, prin programele sale, să învețe elevii cum să facă o alegere - atunci când aceștia cunosc foarte bine atât problema cu care se confruntă, cât și ceea ce pot pierde sau câștiga în viitor - din mai multe puncte de vedere: educațional, profesional, salarial etc.

Programul **Prevenirea abandonului școlar** introduce elevii în lumea educației, privită sub aspectele sale economice, printr-o serie de șase activități, care includ:

- un joc educațional numit „SUCCEȘ”;
- realizarea bugetului unei familii;
- simulări de situații cu care elevii se vor confrunta în viitor.

Acest program poate fi implementat separat, ca un modul independent.

Prin implementarea programului **Prevenirea abandonului școlar**, elevii vor asimila conceptul de „oportunități de carieră” și vor descoperi care sunt abilitățile ce le sunt necesare pentru a ocupa locurile de muncă pe care și le doresc în viitor.

Grupul-țintă

Programul de prevenire a abandonului școlar se adresează elevilor cu vârste cuprinse între 13 și 15 ani. Numărul de ore necesare implementării acestui program în școli este de opt, câte o oră în fiecare săptămână. Poate fi implementat atât ca disciplină opțională, cât și prin prezentarea temelor în cadrul orelor de dirigenție.

Obiectivele programului

- Elevii vor descoperi ce relație există între educație și opțiunile de carieră pe care le pot face și vor învăța care sunt aptitudinile și abilitățile de care vor avea nevoie în viitor.
- Elevii vor juca „SUCCEȘ”, un joc-simulare, prin care se ilustrează relația dintre nivelul de educație și șansele de realizare a obiectivelor personale.
- Elevii vor lucra în echipe pentru a descoperi care sunt cheltuielile de școlarizare și care este costul de oportunitate suportat de elevi prin continuarea educației; în acest sens, se vor citi și interpreta rezultatele jocului „SUCCEȘ”.
- Elevii vor lucra pe grupe pentru a întocmi bugete lunare, având la dispoziție, pe de o parte, veniturile aferente locurilor de muncă pe care și le doresc și, pe de altă parte, informații din ziarele locale și alte surse privind cheltuielile pe care le presupune un trai decent.
- Elevii își vor descoperi calitățile și aptitudinile prin realizarea de autoevaluări și vor învăța care sunt modalitățile de dobândire a abilităților solicitate în carierele profesionale pe care și le doresc.
- Elevii vor elabora mai multe definiții ale succesului, după care vor încerca să identifice obiectivele și scopurile punctuale pe care trebuie să le atingă în drumul lor spre succes.

Conținutul programului

În cadrul acestui program sunt atinse tematici diverse, precum:

- Abilitățile personale
- Succesul în viață
- Realizarea bugetului familiei
- Cariera profesională/Piața forței de muncă
- Luarea celei mai bune decizii
- Avantajele și responsabilitățile angajatului
- Estimarea propriilor venituri și chetuieli
- Costul de oportunitate
- Rolul taxelor
- Importanța muncii

Prin parcurgerea acestor teme, elevii vor învăța să răspundă singuri la întrebări de genul: Care sunt elementele care constituie succesul? Ce calități și aptitudini am? Ce fel de oportunități de carieră ar trebui să iau în considerare? Ce fel de experiențe mă vor pregăti pentru a avea locul de muncă pe care mi-l doresc?

Programul are la bază un număr de șase activități, diferite între ele prin obiectivele, conceptele și abilitățile specifice. Aceste activități antrenează participarea activă a tuturor elevilor, stimulând dezbaterile pe diferite teme, încurajându-le implicarea în cât mai multe proiecte și, totodată, învățându-i să lucreze în echipă.

Metodologia programului

Implementarea programului se realizează printr-o combinație de elemente și concepte teoretice, însoțite de activități practice și exemplificări din viața reală, prezentările fiind susținute de prezența în clasă a consultaților voluntari proveniți din mediul de afaceri. Activitățile care se vor desfășura cu elevii includ:

discuții, jocuri, prezentări, activități de stimulare a creativității elevilor, teste, chestionare, simulări ale unor situații reale etc. Un accent deosebit se va pune pe încurajarea lucrului în echipă.

Activități	Obiective	Concepte și abilități
Cum să-ți alegi singur drumul în viață	Elevii vor descoperi ce relație există între educație și opțiunile de carieră pe care le au și vor învăța care sunt abilitățile personale de care vor avea nevoie în viitor.	<ul style="list-style-type: none"> Educația; Opțiunile de carieră; Veniturile salariale; Oportunitățile de educație.
Jocul „SUCCEȘ”	Elevii vor juca „SUCCEȘ”, un joc prin care se ilustrează relația dintre educație și atingerea obiectivelor personale.	<ul style="list-style-type: none"> Înțelegerea importanței educației școlare; Cauzele care conduc la abandon școlar; Oportunitatea de a alege, de a decide pentru sine.
Învățând din experiență	Elevii vor lucra în echipe pentru a descoperi - pe baza rezultatelor jocului - care sunt cheltuielile de școlarizare și care este costul de oportunitate presupus de continuarea studiilor.	<ul style="list-style-type: none"> Costul de oportunitate; Cheltuielile de școlarizare; Obținerea de rezultate deosebite prin educație; Rata șomajului; Rata sărăciei populației; Venitul familial lunar.
Costul vieții	Elevii vor lucra pe grupe mai mici pentru a întocmi bugete lunare, având la dispoziție atât veniturile corespunzătoare locurilor de muncă pe care și le doresc, cât și informații din ziarele locale privind cheltuielile presupuse de un trai decent.	<ul style="list-style-type: none"> Costul vieții de fiecare zi; Bugetele lunare; Gruparea, analizarea și folosirea informațiilor.
Cunoașterea de sine	Elevii își vor descoperi calitățile și aptitudinile prin realizarea de autoevaluări și vor învăța care sunt modalitățile de dobândire a abilităților solicitate în carierele profesionale pe care și le doresc.	<ul style="list-style-type: none"> Autoevaluarea; Analizarea aptitudinilor și abilităților personale; Orientarea spre acele cariere profesionale care pot să pună în valoare abilitățile elevilor.
Stabilirea obiectivelor personale	Elevii vor elabora mai multe definiții ale succesului, după care vor încerca să identifice obiectivele și scopurile punctuale pe care trebuie să le îndeplinească pentru obținerea, în final, a succesului.	<ul style="list-style-type: none"> Definiția succesului; Stabilirea obiectivelor care vor trebui atinse de elevi în drumul lor către obținerea succesului dorit.

Rezultatele preconizate prin implementarea programului

- reducerea numărului de elevi care abandonează școala;
- explorarea relației dintre nivelul de educație și șansele de realizare a obiectivelor personale;
- învățarea responsabilității implicate de asigurarea, prin eforturi proprii, a unui nivel de trai decent;
- examinarea oportunităților de carieră prin raportarea acestora atât la nivelul de educație, aptitudinile și abilitățile elevilor, cât și la obiectivele de viitor și stilul de viață pe care aceștia și-l doresc.

Prezentare generală a programului

Prevenirea abandonului școlar cuprinde 6 activități destinate pentru a sublinia riscurile pe care le presupune abandonul școlar, cât și beneficiile pe care le aduce pentru educație.

Materialele folosite în program.

Fiecare mapă conține materialele pe care le veți folosi pentru a desfășura programul cu succes. Verificați toate materialele și anunțați biroul Junior Achievement, dacă mapele nu sunt complete.

Ghidul pentru consultanți și profesori

Fiecare mapă conține ghidul pentru profesori și consultanți. Ghidul este conceput astfel încât timpul pe care îl veți acorda pregătirii să fie minim.

Schiță generală

Aceste pagini rezumă conceptele centrale prezentate în activități.

Planurile de activități:

- **Privire generală:** Rezumatul activităților îi ajută pe profesori să aleagă rapid dintre cele 6 activități ale programului „Prevenirea Abandonului Școlar” și să stabilească structura cursului.
- **Obiective, concepte și abilități:** sunt enumerate cunoștințele și abilitățile pe care elevii le vor dobândi prin prezentarea unei activități.
- **Pregătire:** Sunt prezentate metode pentru a pregăti fiecare activitate.
- **Materiale:** Această secțiune prezintă materialele necesare activității.
- **Prezentare:** Această parte îndrumă consultanții cum să abordeze activitățile și discuțiile, pentru a asigura o realizare lipsită de dificultăți a obiectivelor. Notele de pe margine sugerează strategii alternative și timpul de desfășurare pentru o lecție tipică de 45 minute. Timpii ar putea fi nerealizți în anumite situații, deci adaptați-vă planificarea la condițiile pe care le aveți.
- **Rezumat și încheiere:** Profesorii sau consultanții sunt îndemnați să sublinieze încă o dată, înainte de încheierea activității, obiectivele lecției.
- **Abilități pentru viață:** Scurte activități suplimentare care oferă elevilor ocazia să aplice conceptele și cunoștințele învățate în situații de viață reală. Uneori aceste activități introduc subiecte conexe. Ele pot fi prezentate de consultant sau de profesor, după cum permite timpul.
- **Prezentare generală:** Fiecare plan detaliat este urmat de o prezentare generală care îl îndeamnă pe profesor sau pe consultant să adauge prezentării observațiile sale personale, să-și exercite spon-

taneitatea, să-și aducă propria contribuție la realizarea obiectivelor activității. Cei care agreează structura activității pot urma planul propus.

Manualul elevului

Mapa dvs. conține în setul de materiale "Manualul Elevului", care este distribuit fiecărui elev. Aceste materiale se păstrează în școală/clasă între două prezentări. Exercițiile sunt strâns legate de planurile de activitate și de exercițiile "Abilități pentru viață". Răspunsurile la exerciții sunt date în planurile de activitate din ghidul dvs.

Activități extracuriculare

În ghidul profesorului sunt incluse idei pentru activități care depășesc orele de clasă. Studiați aceste materiale din timp.

Certificate/Diplome

În mapă sunt incluse diplomele care atestă participarea elevilor la program. Certificatele trebuie completate cu datele actualizate ale elevilor.

Hotărâți împreună cu conducerea școlii, modul cel mai potrivit de distribuire a certificatelor și îndemnați elevii să le arate familiilor lor.

Formular pentru observații

Un set de teste pre și post program

Pregătirea pentru clasă

Planificați începutul orelor la clasă, precum și întâlnirea cu consultantul - dacă doriți să aveți și este posibil să aveți un consultant - pentru stabilirea programului de activități. Astfel veți reuși să definiți scopurile și obiectivele școlii legate de acest program, să aflați ce îi interesează pe elevi și ce au ei nevoie să știe. Discutați obiectivele programului dvs. cu consultantul și stabiliți care sunt activitățile cele mai îndrăgite de elevi, care sunt abilitățile lor în general și care ar fi cele mai bune metode de lucru la clasă.

Observarea elevilor

Atunci când mergeți la clasă, aduceți-vă aminte cum era pe vremea când erați încă adolescent. Ce vă interesa? Ce gânduri și activități vă ocupau mintea și timpul? Ce credeți despre dvs.? Cine erau prietenii dvs.? Cum îi vedeți pe adulți? Care erau profesorii dvs. preferați? De ce? Din ce puncte de vedere erați asemănător prietenilor dvs.? În ce mod erați diferiți?

Este drept că timpurile s-au schimbat, școala s-a schimbat și elevii sunt alții. Dar nu atât de mult cât, poate, ați crede. Dacă veți sta câteva minute să răspundeți la aceste întrebări, vă veți afla deja pe calea înțelegerii adolescenților din clasa în care veți preda.

- Câți elevi sunt în clasă? Cunoscând acest lucru veți putea decide cum să împărțiți clasa pentru activitățile pe grupe mici.
- Cum încurajați participarea la oră în mod obișnuit? Ridică elevii mâinile? Cum tratați întreruperile?
- Ce faceți pentru ca fiecare elev să se simtă important în clasă? Ați proceda altfel?
- Există un ceas în clasă sau va fi nevoie să aduceți dvs. unul?

- Unde puteți expune diverse materiale vizuale? Aveți nevoie de bandă adezivă sau pioaneze?
- Cum este aranjată camera? Trebuie să faceți schimbări în aranjamentul meselor, scaunelor pentru unele părți ale prezentării?
- Puteți conta pe ajutorul celorlalți profesori? Vedeți unele probleme potențiale legate de prezentare sau de clasă?

Întâlnirea cu consultantul

Deși dvs. aveți prima responsabilitate privind prezentarea cursului, participarea consultantului, atunci când este posibil, este de o importanță majoră pentru succesul cursului. Treceți în revistă împreună subiectele și obiectivele activităților și hotărâți care activități sunt cele mai potrivite pentru elevi.

Nu uitați următoarele:

- Descrieți consultantului - dacă lucrați cu unul - interesele și abilitățile elevilor.
- Recapitulați sau prezentați elevilor anumite concepte pentru a pregăti lecțiile dvs.
- Dacă aveți invitat la oră, stați în clasă în timpul prezentării pentru a-i asista pe elevi și a asigura disciplina, dacă este nevoie.
- Explicați politicile școlii și comunicați orice schimbare care ar putea afecta programul cursului.
- Solicitați ajutorul școlii sau comitetului de părinți să vă asiste la planurile pentru excursii în afara școlii, atunci când este necesar.

Revederea activităților

După ce ați observat elevii și v-ați întâlnit cu profesorul, aveți informațiile necesare pentru a pregăti planul activităților la clasă. Următoarele sugestii ar putea să vă ajute:

1. Citiți fiecare plan de activitate și exercițiile legate de activitate din manualul elevului.
2. Revedeți obiectivele. Sunt ele potrivite scopului pe care îl urmăriți?
3. Citiți recomandările pentru pregătirea activităților. Aveți timp suficient pentru adunarea materialelor? Aveți timp pentru studiul conceptelor economice și de afaceri pe care le aveți de prezentat?
4. Imaginați prezentări proprii. Decideți ce trebuie modificat pentru ca prezentările să se potrivească stilului dvs.
5. Sunt activitățile prea scurte sau prea lungi? Fiecare activitate are mai multe componente și timpii sugerați pot fi nepotriviiți. Propuneți-vă să prezentați cât mai mult, dar fiți gata să scurtați o activitate dacă este necesar.
6. Cum puteți să îmbogățiți activitățile făcând apel la propriile experiențe? Prezentați exemple care să trezească interesul clasei. Scrieți ideile care vi se par folositoare în schița planului de activitate.

Tehnici de predare

- Fiți punctual; dar nu întrerupeți ora de clasă anterioară.
- Purtați îmbrăcămintea obișnuită locului dvs. de muncă.
- Fiți entuziast și prietenos. Folosiți prenumele elevilor. Astfel, ei se vor simți respectați. Aveți în mapă un model de ecusoane refolosibile pentru fiecare elev.
- Fiți natural. Povestiți elevilor despre primele dvs. aspirații și cum ați obținut locul de muncă din prezent. Nu vă lăsați nicidecum influențat de scepticismul și indiferența elevilor.

- Nu faceți prezentări mai lungi de 10 minute și recapitulați principalele puncte pe care doriți să le atingeți. Folosiți exemple din experiența personală sau din a elevilor. Feriți-vă să folosiți orice fel de stereotipii etnice sau de sex.
- Invitați elevii să vă pună întrebări și puneți-le întrebări pentru a-i ține implicați și activi. Ajutați elevii atunci când nu găsesc răspunsul, dar nu răspundeți dvs. în locul lor. Antrenați cât mai mulți elevi și solicitați răspunsuri și din partea elevilor care nu au ridicat deloc mâna.
- Nu criticați întrebările elevilor. Toate întrebările merită un răspuns cinstit. Dacă nu știți răspunsul, recunoașteți acest lucru și oferiți-vă să îl căutați.
- Feriți-vă să criticați sau să respingeți răspunsurile greșite ale elevilor. Continuați să-i călăuziți pe elevi către răspuns și înțelegerea problemei.
- Înainte de a împărți clasa în grupe, comunicați instrucțiunile generale.
- Plimbați-vă printre grupe, pentru a răspunde întrebărilor elevilor și pentru a fi sigur că elevii îndeplinesc sarcina propusă.
- Fiți în cunoștință de cauză privind politica școlii în ceea ce privește vizitatorii.
- Cereți sfatul consultantului; respectați autoritatea și opinia conducerii școlii în clasă.
- Disciplina este în grija profesorului.
- Ajustați-vă prezentarea în așa fel încât să oferiți elevilor ceea ce au nevoie.

Pentru consultant:

- În toate contactele dvs. cu elevii asigurați-vă că fie profesorul, fie o altă persoană din colectivul profesoral, fie un reprezentant al biroului Junior Achievement, fie un părinte al elevilor sau un om de pază sunt de față.
- Folosiți un limbaj pe care elevii să-l înțeleagă, fără însă a coborî sub un anumit nivel.
- Revedeți cât mai des sfaturile de mai sus. Elevii nu vă vor uita dacă le veți acorda atenție, vă veți pregăti și le veți împărtăși experiența și cunoștințele dvs.

Identificarea nevoilor elevilor

Atunci când „A Nation at Risk” („O națiune în pericol”) a fost publicată în 1983, s-a declanșat un semnal de alarmă în societatea americană, care a înțeles că va trebui să acorde o mai mare importanță viitorului tineretului ei. O etichetă de „susceptibil de abandon școlar” a fost aplicată acelor elevi care, din considerente ce țin de un anumit statut socio-economic, de sex, etnie sau alți factori favorizanți, decid să părăsească școala înainte de a absolvi cursurile liceale. De-a lungul anilor `80, mass-media și anumite grupuri de interese au acordat o deosebită atenție acestei probleme a abandonului școlar.

Pe de altă parte, lideri ai mediului de afaceri au devenit preocupați de poziția ocupată de Statele Unite între principalele economii ale lumii. Avantajul competitiv este direct influențat de educația și instruirea care se asigură forței de muncă. Cu alte cuvinte, abilitatea de a te menține competitiv în societatea noastră modernă, puternic industrializată necesită anumite competențe și aptitudini care lipsesc multora dintre elevi.

În întâmpinarea acestor preocupări, Junior Achievement a lansat programul Prevenirea abandonului școlar. În timp ce, la nivel național, ratele abandonului școlar s-au redus treptat în decursul ultimilor 15 ani, în multe centre urbane și în rândul anumitor categorii de elevi, ratele abandonului școlar se mențin la nivele alarmant

de ridicare. În continuare, lideri din toate domeniile continuă dezbaterile asupra modalităților cele mai potrivite de pregătire a tinerelor generații în perspectiva integrării piețelor naționale într-o economie mondială. În consecință, necesitatea ca tinerii să înțeleagă legătura care se stabilește între educația pe care o primesc și viitorul pe care și-l vor construi rămâne obiectivul esențial și primordial al oricărui sistem educațional eficient. În țara noastră, situația nu diferă esențial de cea prezentată în rândurile de mai sus. Motivațiile care ne animă în lansarea acestui program de Prevenire a abandonului școlar sunt similare celor din alte state, iar soluțiile vor răspunde aceluiași obiective și vor căuta să împlinească aceleași aspirații.

O altă abordare

Diferența dintre elevii „care reușesc în viață” și cei „care nu cunosc același succes” poate să nu aibă prea mult de-a face cu inteligența. Anumiți autori susțin că originea diferenței este identificabilă în mod pregnant la nivelul aptitudinilor sociale.

În vreme ce reforma educațională din ultimii 17 ani a pus accent în mod special pe standardele academice, profesorii și educatorii în general se plâng de lipsa disciplinei și motivației elevilor. În consecință, așteptările lor de la anumite categorii elevi au scăzut. În același timp, elevii se plâng de faptul că profesorii nu se implică. Iar sentimentul de respingere pe care elevii îl percep poate da naștere unor reacții negative din partea acestora. Prin urmare, succesul dvs. în fața elevilor va depinde în mare măsură de abilitatea de a demonstra faptul că vă pasă de elevi și vă implicați, că îi respectați și credeți în succesul lor. Iată câteva repere în abordarea elevilor:

- Puneți întrebări elevilor și așteptați ca ei să vă dea răspunsurile. Felicități-i pentru răspunsurile date. Încurajați-i să gândească și să se exprime liber.
- Oferiți-le feedback în permanență și asigurați-vă de faptul că relația dvs. cu elevii este una sinceră.
- În cazul exercițiilor individuale sau de echipă, puneți accent pe capacitățile elevilor de a soluționa diverse probleme.
- Adaptați-vă modul de exprimare. Folosiți anecdote, exemple, pilde. Încercați să puneți în legătură exemplele cu experiențele elevilor.
- Demonstrați elevilor prin acțiunile și cuvintele dvs. faptul că vă face plăcere întâlnirea cu ei, faptul că merită să le acordați o parte din timpul dvs.
- Chiar și cei mai dificili elevi se percep pe ei înșiși ca fiind buni și capabili. Tratați-i și dvs. în același fel.
- Tratați-i pe elevi ca adulți. Aduceți-i la nivelul dvs. Elevii învață de la cei care îi apreciază.
- Structurați activitățile în așa fel încât elevii să le poată îndeplini cu succes. În orice caz, nu coborâți ștacheta așteptărilor dvs. de la elevi; diversificați-vă doar metodele.
- Fiți pregătit. Asta arată că vă pasă. Iar dacă nu aveți timp pentru a vă pregăti, găsiți pe cineva care să vă ajute sau contactați profesorul pentru a reprograma întâlnirea.
- Nu dați instrucțiunile doar o singură dată. Repetați-le și găsiți diferite modalități de a îndruma elevii și de a-i face să înțeleagă mai ușor instrucțiunile.
- Evitați prelegerile. În schimb, încurajați-le participarea la discuții de grup sau cu întreaga clasă. Activitățile sunt structurate pentru a răspunde unei varietăți de cerințe; nu uitați că prezentările distractive au întotdeauna mai mult succes.
- Unii elevi sunt mai ușor de distras. Iar prea mult zgomot le perturbă capacitatea de învățare. Încercați să păstrați un echilibru între procesul de învățare individual și cel de grup.
- Încurajați-vă elevii să caute oportunități de a folosi și exersa abilitățile dobândite - la școală și în afara școlii.

Dacă aveți așteptări mari, dar totuși realiste, de la elevi, ei vor înțelege repede faptul că vă pasă de ei și că vă doriți să reușească. Colaborați cu profesorul în fixarea așteptărilor dvs. și în identificarea de exemple din comunitatea respectivă, care pot fi relevante pentru elevi. Cereți feed-back de la profesor.

Este acest program apt să ofere ajutor elevilor susceptibili de abandon școlar? Da, însă el nu va rezolva multitudinea de probleme cu care acești elevi se confruntă. În mod realist - în acord cu opinii exprimate de diferiți autori - pentru a fi pe deplin eficiente, strategiile de intervenție adresate elevilor susceptibili de abandon școlar trebuie să fie precis adaptate problemelor și nevoilor lor specifice. Factorii și condițiile specifice trebuie luate în considerare. În consecință, încercați să intuiți cum privesc elevii dvs. perspectiva introducerii de noi idei și oportunități. În vreme ce unii elevi vor avea o evoluție spectaculoasă, la alții schimbările efective se vor vedea mai târziu, în funcție de anumite circumstanțe.

Cu toate acestea, încercați să vă amintiți faptul că acest program este destinat tuturor elevilor, indiferent că ei fac parte din categoria elitelor, mediei sau sub-mediei. Viitorul țării îl reprezintă tinerii. Ei trebuie să simtă faptul că au un loc al lor în economia țării, iar dvs. îi puteți ajuta prin programul de prevenire a abandonului școlar.

Lista materialelor furnizate

Materialele necesare programului de prevenire a abandonului școlar sunt listate mai jos. Cantitățile sunt destinate unei clase de 25 de elevi.

Cantitatea	Materialul	Destinat activităților:
1	Ghidul Profesorului	1, 2, 3, 4, 5, 6
1	formular de observații, teste pre- și post-program	1,6
25	Manualul elevilor	1, 2, 3, 4, 5, 6
1	Pachetul de joc SUCCES (1 tablă de joc, 1 set de cărți)	2
1	Tabel de lucru Costul vieții	4
25	Diplome	6

Concepte și abilități folosite de program

Concepte:	Folosite de activitățile:
Buget	4
Carieră/piața locurilor de muncă	1, 2, 5
Opțiuni	1, 2, 5, 6
Angajare	3, 4
Venituri și cheltuieli	4
Costuri de oportunitate	2, 3
Abilități	3, 5
Succes	1, 2, 6
Impozite/taxe	4
Renunțări	2, 3
Muncă	1, 4

Abilități:	Solicitate de activitățile:
Analiza informației	1, 2, 5
Consolidarea încrederii în sine	5, 6
Abordarea critică	1, 5
Procesul decizional	2, 4
Evaluarea experiențelor	5, 6
Urmarea indicațiilor	2
Colectarea datelor	3
Raportarea	3, 4
Fixarea de obiective	2, 6
Interpretarea datelor	3
Interpretarea și calculul matematic	4
Sintetizarea	1
Lucrul în echipă	3, 4, 6

www.jaromania.org

CUM SĂ-ȚI ALEGI SINGUR DRUMUL ÎN VIAȚĂ

Privire generală

Consultantul salută elevii și face o descriere a pregătirii pe care o are, a locului său de muncă, companiei pentru care lucrează, dar și a rolului pe care l-a avut educația în viața sa. Elevilor li se prezintă apoi programul „Prevenirea abandonului școlar” printr-o activitate care relevă relațiile dintre educație, opțiunile de carieră și nivelul câștigurilor.

Obiective

Elevii vor:

- identifica propriile lor interese;
- sintetiza modul în care educația influențează opțiunile de carieră și nivelul câștigurilor;
- defini succesul într-o manieră personală.

Concepte și abilități

Carieră/piața locurilor de muncă, opțiuni, succes, muncă.

Analiza informației, abordare critică, sinteză.

Pregătire

Mapa dvs. conține: teste pre- și post-program. Discutați cu profesorul asupra oportunității efectuării pre-testului înainte de lecție. Păstrați rezultatele pentru a le putea compara cu rezultatele post-testului, care va fi efectuat după ultima dvs. întâlnire. Prezențați concluziile dvs. personalului angajat al JA.

Treceți în revistă activitatea și lista de materiale. Odată familiarizat cu activitatea, puteți folosi planul general de la sfârșitul activității pentru a vă pregăti întâlnirea.

Obțineți broșuri, un raport anual, un material video, mostre de produs sau orice alte materiale care să ilustreze îndatoririle dvs. la locul de muncă.

Planificați distribuirea manualelor „Prevenirea abandonului școlar”, în cursul activității. Treceți în revistă lista de profesii, calificări și nivelul câștigurilor din manual.

De asemenea, nu uitați de activitatea opțională Abilități pentru viață - Construirea carierei, care poate fi prezentată de dvs. sau de profesor.

Materiale

- un set de cărți de vizită (opțional)
- ecusoane (opțional)

- bannerul JA (opțional)
- creioane sau pixuri, carioci (nu sunt incluse)
- manualele elevilor „Prevenirea abandonului școlar”

Prezentare - Introducere

Prezentați-vă elevilor. Puteți lua în considerare varianta citirii cu voce tare a textului Care îți sunt modelele? din manualul elevilor în scopul prezentării programului către elevi și pentru a discuta ce sperați să realizați împreună pe parcursul programului.

Explicați elevilor că sunteți voluntar al Junior Achievement, o organizație neguvernamentală, non-profit, care derulează activități de educație economică și antreprenorială destinate tinerilor de diferite vârste.

Spuneți elevilor câte ceva despre dvs. Descrieți aspecte legate de experiențele din liceu, anii de facultate sau de la locul de muncă despre care credeți că ar prezenta interes pentru elevi. Descrieți locul dvs. de muncă pe scurt, menționând educația și calificările care au fost necesare pentru a obține acest loc de muncă. Ajutați-i pe elevi să vizualizeze activitatea dvs. de zi cu zi la actualul loc de muncă. Dacă se poate, împărțiți broșuri sau pliante de produse realizate de compania dvs.

Activitate

Odată ce v-ați prezentat elevilor, explicați-le faptul că doriți să aflați mai multe despre fiecare dintre ei. Distribuți elevilor manualele „Prevenirea abandonului școlar”. Cereți-le să le deschidă și să își scrie numele înăuntru. Apoi îndrumați-i către secțiunea Nimeni nu te cunoaște așa cum te cunoști tu însuși.

Dacă veți folosi ecusoane, împărțiți-le și cereți elevilor să își scrie numele cu litere mari pe ele.

Cereți elevilor să se gândească câteva minute la domeniile lor de interes, disciplinele preferate, hobby-uri și alte activități care le plac. Cereți-le să întocmească și o listă cu activitățile care le displac.

Aceste informații vor fi folosite mai târziu în program pe măsură ce elevii se vor lămuri care sunt abilitățile și punctele lor forte. Vă va ajuta și pe dvs. să îi cunoașteți mai bine pe elevi înaintea următoarei întâlniri.

- În timp ce elevii se gândesc, descrieți-le cum ar fi arătat lista dvs. pe când erați de vârsta lor.

Amintiți-vă ce vă plăcea să faceți atunci și ce nu. Implicați și profesorul, dacă e cazul. Încurajați interacțiunile dintre dvs. și elevi, dar și interacțiunile dintre elevi. Rezultatul ar trebui să fie o discuție liberă, care totuși să nu piardă din volumul de informații care trebuie comunicate.

- În continuare, întrebați-i pe elevi ce loc de muncă sau profesie le-ar plăcea să aibă în viitor.

Dați-le câteva idei trimițându-i la lista cu profesii din manualul elevilor. Acordați-le câteva minute pentru a citi lista. Cereți-le apoi să aleagă câte una care li se pare interesantă.

Puteți îndemna elevii să caute pe cont propriu date care privesc alte profesii.

Întrebați elevii de ce cred ei că lista conține perechi de profesii. Fiecare pereche de profesii aparține aceluiași domeniu, necesitând abilități similare.

Cereți câtorva elevi să citească cu voce tare profesiile pe care le-au ales, împreună cu calificările necesare și câștigurile aferente. Întrebați-l pe fiecare dintre aceștia:

- De ce ai ales această profesie?
- Cunoști pe cineva care are această profesie?
- Ești dispus să acorzi tot timpul necesar pentru obținerea calificării și educației solicitate în această profesie?

- Pe măsură ce elevii răspund, îndemnați-i și pe ceilalți să răspundă întrebărilor care urmează listei de profesii, astfel încât să poată nota observațiile lor cu privire la profesia pe care au selectat-o.

- Cereți elevilor să observe cu atenție diferențele dintre nivelurile de câștig. De ce cred ei că unele profesii sunt mai bine plătite decât altele? Răspunsurile lor ar trebui să reliefeze diferențele dintre aptitudinile de ordin tehnic, nivelul de educație, abilitățile speciale solicitate etc.

Veți cere elevilor să repete acest exercițiu la sfârșitul programului. Acest prim exercițiu constituie doar o bază de plecare pentru comparații ulterioare.

Puneți elevilor următoarele întrebări retorice:

- Ți dorești să ai un loc de muncă în viitor?
- Vrei ca altcineva să decidă pentru tine ce vei face și cât valorează ceea ce faci?

Ajută-i pe elevi să înțeleagă faptul că planificarea propriului viitor este importantă. În acest fel, ei vor reuși să obțină un loc de muncă care să le placă și să câștige banii de care au nevoie pentru a se întreține și pentru a-și sprijini familia.

Îndrumați elevii către Activitatea 6, **SUCCESUL**, din manual. Cereți-le să elaboreze definiții proprii ale succesului. Spuneți-le că nu vor trebui să citească definițiile cu voce tare, dar că v-ați dori ca măcar câțiva dintre ei să se ofere să vă împărtășească propriile opinii.

După 2-3 minute, încheiați. Spuneți elevilor că vor avea mai târziu ocazia de a revizui și de a dezbate definițiile lor asupra succesului, dacă doresc acest lucru. (Vezi activitatea 6, Fixarea de obiective).

Rezumat și încheiere

Reamintiți elevilor că astăzi au identificat câteva lucruri pe care le fac cu plăcere, și alte câteva pe care nu le fac cu plăcere. Sintetizați, atenționându-i asupra faptului că identificarea a ceea ce le place sau nu le place să facă le poate da o imagine foarte exactă asupra tipului de profesie pe care și l-ar dori în viitor.

Întrebați-i pe elevi:

- Care este influența nivelului de educație asupra opțiunilor de carieră și câștigurilor realizate. În general, cu cât nivelul de educație este mai ridicat, cu atât sunt mai diversificate opțiunile de carieră și mai consistente câștigurile.

Explicați elevilor faptul că pe parcursul viitoarelor întâlniri îi veți ajuta să își identifice și să înțeleagă mai bine aptitudinile și interesele personale, să exploreze posibile cariere și să descopere importanța educației în atingerea obiectivelor lor profesionale. Invitați-i să se gândească în continuare la ce înseamnă pentru ei succesul.

Abilități pentru viață - Construirea carierei

Cereți elevilor să discute cu unul sau mai mulți adulți și să îi întrebe cum s-au pregătit pentru cariera pe care o au în prezent.

PREZENTARE GENERALĂ

Cum să-ți alegi singur drumul în viață

INTRODUCERE

Salutați-i pe elevi. Prezențați programul prin citirea cu voce tare a textului "Care îți sunt modelele?" aflat pe prima pagină a manualului elevilor, Prevenirea abandonului școlar.

Spuneți-le câteva cuvinte despre dvs., Junior Achievement și despre experiența pe care ați acumulat-o în cursul anilor de școală și la locul de muncă.

ACTIVITATE

Cereți elevilor să deschidă manualul elevilor la textul „Nimeni nu te cunoaște așa cum te cunoști tu însuși”. În vreme ce elevii încearcă să noteze lucrurile care le plac cel mai mult și pe cele care le plac cel mai puțin, împărtășiți-le care erau activitățile dvs. favorite și care erau cele care vă plăceau atunci când aveți vârsta lor. Acordați-le timp să finalizeze activitatea.

Cereți elevilor să recapituleze lista de profesii, prezentată în manualul elevilor. Discutați care sunt diferențele dintre diferite profesii.

Ajutați-i pe elevi să înțeleagă modul în care nivelul de educație se reflectă în opțiunile de carieră și câștigurile realizate.

Încurajați-i pe elevi să decidă singuri asupra carierelor pe care și le doresc în viitor.

Cereți elevilor să elaboreze propriile definiții ale succesului în secțiunea intitulată SUCCESUL din manualul elevilor.

REZUMAT ȘI ÎNCHEIERE

Reamintiți elevilor că identificarea intereselor personale îi poate ajuta în alegerea viitoarelor lor cariere. Întrebați-i care este relația care se stabilește între nivelul educației și oportunitățile de carieră și câștigurile realizate.

Discutați obiectivele programului pentru următoarele săptămâni. Încurajați-i pe elevi să evalueze definițiile pe care le-au dat succesului.

ABILITĂȚI PENTRU VIAȚĂ - Construirea carierei

Cereți elevilor să-i chestioneze pe cunoscuții lor adulți asupra modalităților în care aceștia și-au planificat și construit propriile cariere.

„JOCUL SUCCES“

Privire generală

Elevii joacă SUCCES, un joc care ilustrează relația dintre educație și atingerea obiectivelor personale. În discuția care urmează jocului, elevii explică relația dintre numărul de puncte câștigate, pe de o parte, și nivelul de educație și oportunitățile de carieră ale jucătorilor, pe de altă parte.

Obiective

Elevii:

- vor putea aprecia valoarea educației;
- vor identifica situații care determină renunțarea la școală;
- vor analiza opțiunile și oportunitățile care le stau la dispoziție pentru a-i ajuta să obțină succesul.

Concepte și abilități

Carieră/piața locurilor de muncă, opțiuni, costuri de oportunitate, succes, renunțări.

Analiza informației, procesul decizional, urmarea indicațiilor, fixarea de obiective.

Pregătire

Fiți pregătit să discutați ce înseamnă succesul pentru dvs. Treceți în revistă regulile jocului SUCCES și jucați o rundă de încercare.

Cereți ajutorul profesorului. Explicați-i cum se joacă jocul, pentru a stabili împreună cea mai eficientă modalitate de împărțire a elevilor în echipe pentru această activitate.

De asemenea, nu uitați de activitatea opțională Abilități pentru viață - Identificarea oportunităților, care poate fi prezentată de dvs. sau de profesor.

Materiale

- ecusoane (opțional)
- 1 set al jocului SUCCES
- tabela de scoruri (opțional)
- creioane sau pixuri (nu sunt incluse)
- bannerul JA (opțional)
- manualele elevilor „Prevenirea abandonului școlar“

Prezentare - Introducere

Distribuiți ecusoanele și manualele elevilor.

Treceți în revistă activitatea precedentă întrebând elevii ce înseamnă pentru ei succesul. Cereți-le să facă referire la ce au notat în manualele lor cu ocazia ultimei întâlniri. Împărtășiți elevilor ce înseamnă pentru dvs. succesul. Spuneți-le că succesul poate să reprezinte pentru fiecare persoană un alt lucru și că este normal să fie așa.

Întrebați elevii dacă vreunul dintre ei a discutat cu vreun adult despre cum și-a construit cariera pe care o are în prezent. Acordați elevilor șansa să răspundă înainte de începerea prezentei activități.

Anunțați faptul că urmează să jucați un joc. Și că va câștiga cel care va obține primul 300 de puncte în 10-15 minute.

O abordare alternativă ar putea fi aceea de a opri jocul după ce cineva câștigă. Apoi elevii pot juca o a doua și o a treia rundă, astfel încât se permite mai multor elevi să câștige. Se pune astfel în valoare mai mult activitatea decât simpla tehnică a jocului. În orice caz, este recomandat ca aceasta să fie singura activitate a lecției.

Înainte de a împărți materialele de joc, arătați-le una dintre tablele de joc și descrieți jocul pe scurt:

- **Calea educației (studiilor)** se găsește pe marginea tablei de joc. (Exemplificați cu câteva decizii pe care elevii le-ar putea lua.)
- **Cardurile de experiență** determină mișcarea pe tablă.
- **Piața forței de muncă** se află în centrul tablei. Simbolurile afișate corespund simbolurilor cardurilor:

Pătrat - piața de muncă a celor care au abandonat școala
 Triunghi - piața de muncă a absolvenților de liceu
 Cerc - piața de muncă a absolvenților de școli postliceale
 Stea - piața de muncă a absolvenților de studii superioare

- La 300 de puncte, jucătorii „ating Succes-ul”.

Activitate

Împărțiți clasa în 5 grupe, cu nu mai puțin de 3 elevi în fiecare grupă.

Desemnați pentru fiecare grupă un elev care va ține scorul. (În cazul în care există îndeajuns de multe piese de joc, încurajați-i și pe aceștia să joace)

Rugați-l pe profesor să vă ajute la împărțirea clasei în grupe.

Distribuiți câte un joc fiecărei grupe și arătați-le cum se joacă.

Jucătorii își plasează pionii la punctul de Start.

Fiecare jucător aruncă zarul și se deplasează pe calea educației (studiilor) până când primește instrucțiunea de a intra pe una din piețele locurilor de muncă. Se aruncă zarul. Jucătorii mută pionii peste un număr de căsuțe corespunzător cifrei indicate de zar.

Se citește cu voce tare instrucțiunea primită. Spuneți elevilor să procedeze în acest fel pe tot parcursul jocului.

Urmăriți alegerile și opțiunile pe care le fac elevii pe parcursul jocului. Vor exista mai multe momente la care elevii trebuie să decidă dacă intră pe piața muncii sau amână momentul începerii construirii propriilor cariere

și își continuă studiile.

În timpul liceului, jucătorii pot să dea bacalaureatul și să treacă în colțul destinat absolvenților de studii liceale sau să intre pe piața de muncă a celor care au abandonat școala.

Din colțul destinat absolvenților de studii liceale, jucătorii aruncă zarul pentru a vedea dacă intră pe piața de muncă a absolvenților de liceu sau dacă își continuă studiile.

Jucătorii pot să urmeze 2-3 ani de școală postliceală și să intre pe piața de muncă a absolvenților de școală postliceală sau pot să-și continue studiile.

Unii elevi vor continua cu facultatea și, eventual, vor intra pe piața de muncă a absolvenților de studii superioare.

Când jucătorii intră pe piața muncii, lasă zarul deoparte. Încep să tragă carduri de experiență, câștigând puncte pe măsură ce parcurg etapele pieței muncii, în drumul lor spre succes.

Subliniați faptul că după ce intră pe piața muncii, jucătorii nu mai aruncă zarul, ci trag carduri de experiență. Explicați în ce fel codurile de culoare ale triunghiurilor de pe cardurile de experiență pot fi puse în legătură cu cele patru piețe ale muncii.

Cei care țin scorul urmăresc situația fiecărui jucător și anunță când cineva a atins 300 de puncte și a câștigat.

Înmânați câte o copie a tabelului de scoruri fiecărei echipe. Arătați-le cum să țină scorul. Solicitați întrebări, pentru cazul în care există nelămuriri. Asigurați-vă că elevii au înțeles cum trebuie jucat jocul. Puteți alege să împărțiți elevilor coli albe de hârtie pentru ținerea scorului.

Începeți jocul. Sugerați-le ca cel care stă la stânga elevului care ține scorul să fie primul.

Circulați printre echipe, pentru a acorda eventuale explicații. Unii consultanți preferă să fie jucate mai multe runde, în timp ce alții acordă mai mult timp discutării rezultatelor unei singure runde a jocului.

După ce jocul se termină, reuniți clasa pentru discuții. Pentru a preveni ca atenția elevilor să fie distrasă în timpul discuțiilor, strângeți toate jocurile. Alegeți pentru discuții unul dintre jocuri și puneți următoarele întrebări:

- Dintre cei care au atins succesul, câți au fost elevi ce au abandonat școala? Câți absolvenți de liceu? Câți absolvenți de școală postliceală? Câți absolvenți de studii superioare? Cereți elevilor să ridice mâinile, numărați-i și scrieți totalurile pe tablă.
- Care pare să fie relația dintre nivelul de școlarizare și câștigarea jocului? Este această situație valabilă și în viața reală?
- Ce influență vor avea materiile de specialitate studiate în școală asupra gradului de succes pe care îl vor obține în viața profesională?
Subliniați faptul că pentru a obține nivelul de pregătire solicitat în multe dintre carierele pe care și le doresc, elevii vor trebui să acorde mare atenție specializărilor pe care le vor urma.
- Dacă calea spre succes este într-o atât de strânsă legătură cu educația, de ce unii elevi nu pun nici o valoare pe această educație? Ce îi determină să renunțe la școală? Și care sunt riscurile de a renunța la școală acum, cu intenția de a o relua mai târziu?

Plecând de la elementele jocului, care sunt câteva dintre opțiunile și oportunitățile aflate la dispoziția elevilor pentru a atinge succesul?

Încurajați elevii să identifice diferitele niveluri de educație și piețe ale muncii descrise în cadrul jocului. Apoi, orientați discuția spre identificarea programelor specifice de instruire și oportunităților educaționale din comunitatea dumneavoastră. Discutați despre bursele și ajutorul financiar la care pot avea acces. Subliniați faptul că accesul la o facultate și oportunitatea obținerii unei burse depind adesea de specializările urmate, ca și de rezultatele obținute în liceu. Spuneți elevilor că cei care intră pe piața muncii mai devreme, renunțând la școală, pot avea ocazia să găsească un angajator care să fie dispus să îi ajute financiar pentru a-și continua educația sau pentru a putea urma anumite cursuri de instruire.

- Dacă banii n-ar constitui o problemă, ce ți-ar plăcea să faci în viață?

Provocați elevii să dea expresie celor mai îndrăznețe vise. Incitați-i cu privire la viitorul lor!

Rezumat și încheiere

Subliniați relația dintre educație și oportunitățile de obținere a succesului. Întrebați elevii:

– Educația și instruirea garantează obținerea succesului? Care este rolul lor în atingerea acestui succes?

Faceți din nou referire la definițiile date de ei succesului în secțiunea Succesul. Ajutați-i să înțeleagă faptul că educația și instruirea contribuie la construirea propriei independențe financiare, la cumpărarea unei case, la posibilitatea de a căpăta control asupra propriei existențe etc. Educația și instruirea oferă cu siguranță mai multe oportunități, însă nu garantează succesul.

Treceți în revistă diversele resurse disponibile în comunitatea dumneavoastră și care pot sprijini elevii în atingerea obiectivelor propuse. Încurajați-i să culeagă și singuri astfel de informații.

Abilități pentru viață - Identificarea oportunităților

Cereți elevilor să deschidă manualele la secțiunea Identificarea oportunităților și să alcătuiască patru liste. Ce oportunități identifică ei pe piața muncii pentru situațiile în care vor părăsi „calea educației (studiilor)” în timpul liceului, după liceu, după absolvirea unei școli postliceale sau după absolvirea de studii superioare? În ce constau asemănările dintre liste? În ce constau diferențele? Unde se întâlnesc cele mai mari riscuri?

PREZENTARE GENERALĂ

„Jocul Succes“

INTRODUCERE

Descrieți elevilor jocul și arătați-le tabla de joc.

Nume elev	Nivel de educație			Total
	Liceu Abandon	Postliceală Abandon	Universitate Abandon	

Notă: Această tabelă este orientativă. Ea poate fi adaptată.

Se vor trece punctele acumulate de către jucători în căsuța corespunzătoare nivelului de studii. Abandonul școlar va fi marcat ca atare, sub bara din fiecare căsuță.

ACTIVITATE

Exemplificați pentru elevi felul în care se joacă acest joc. Răspundeți la toate întrebările pe care le-ar putea avea în ceea ce privește modalitatea de joc.

Discutați corelațiile care există între acest joc și viața reală.

REZUMAT ȘI ÎNCHEIERE

Subliniați care este relația care se poate identifica între nivelul de educație și oportunitățile de obținere a succesului.

ABILITĂȚI PENTRU VIAȚĂ - Identificarea oportunităților

Cereți elevilor să întocmească liste ale oportunităților pe care le identifică pe piața muncii pentru situațiile în care vor abandona cursurile în timpul liceului, vor absolvi liceul, vor absolvi o școală postliceală sau o instituție de învățământ superior. Cereți-le să compare și să pună în evidență asemănările și deosebirile dintre aceste liste.

www.jaromania.org

ÎNVĂȚÂND DIN EXPERIENȚĂ

Privire generală

Elevii sunt familiarizați cu rolul important pe care îl are educația. Lucrând pe echipe la citirea tabelelor, elaborarea de grafice și comunicarea datelor, ei vor descoperi costurile financiare și pe cele de oportunitate presupuse de educație.

Obiective

Elevii:

- vor descrie modul în care plătitorii de impozite sprijină sistemul educațional.
- vor interpreta tabele și grafice.
- vor identifica costurile de oportunitate și renunțările pe care le implică decizia de a abandona școala.

Concepte și abilități

Angajare, costuri de oportunitate, abilități, renunțări.

Colectarea datelor, raportarea, interpretarea datelor, lucrul în echipă.

Pregătire

Revedeți tabelele și identificați ideile cheie pe care ele le ilustrează. Puteți căuta și aduce dvs. exemple de grafice originale, ce vor servi drept referință elevilor pe parcursul activității, sau puteți să le folosiți pe cele din manual. Pregătiți folii pentru retroproiector, hârtie milimetrică și alte materiale care ar putea fi utile elevilor în a-și prezenta concluziile în fața clasei.

De asemenea, nu uitați de activitatea opțională Abilități pentru viață - Abilități antreprenoriale, care poate fi prezentată de dvs. sau de profesor.

Materiale

- ecusoane (opțional)
- exemple de grafice (opțional)
- materiale pentru prezentări (opțional):
- hârtie milimetrică (opțional)
- bannerul JA (opțional)
- creioane, pixuri, carioci (nu sunt incluse)
- manualele elevilor „Prevenirea abandonului școlar”

Prezentare - Introducere

Treceți în revistă activitățile precedente. Întrebați-i pe elevi:

Cum influențează educația opțiunile de carieră și câștigurile lunare?

Educația oferă mai multe oportunități în alegerea carierei și promovare, aceasta fiind calea spre sporirea câștigurilor.

Ce a demonstrat jocul din activitatea precedentă în legătură cu relațiile dintre educație și muncă?

Răspunsurile vor varia. Ca și în cazul primei întrebări, răspunsurile elevilor ar trebui să reliefeze o cunoaștere elementară a faptului că educația oferă mai multe opțiuni și oportunități.

Începeți activitatea de azi punând elevilor o serie de întrebări despre modalitățile în care societatea investește în educație.

Cine plătește pentru educație?

Contribuabilii, care prin taxele și impozitele pe care le plătesc, contribuie la formarea bugetelor locale și a bugetului statului din care o parte se redistribuie ca fonduri pentru susținerea sistemului național de învățământ.

Școlile particulare, apărute nu de mult și la noi, se autofinanțează, în principal pe baza taxelor de studiu plătite de proprii elevi și de familiile acestora. Cu toate acestea, cei care își plătesc studiile în școli particulare nu sunt scutiți de contribuțiile pentru susținerea educației de stat.

Cât plătește fiecare?

În țara noastră a fost introdusă cota unică de impozitare. Astfel, veniturile sunt impozitate cu 16% indiferent de valoarea acestora. Pe lângă acest impozit, un cetățean mai plătește asigurări de sănătate și contribuie la fondul de pensii și la cel al asigurărilor sociale (șomaj). De menționat faptul că salariul minim pe economie nu se impozitează.

Dacă, în momentul în care vei fi adult, vei plăti pentru serviciile de educație, de ce să nu beneficiezi și tu de acestea acum?

Ajutați elevii să înțeleagă faptul că, adulți fiind, vor plăti pentru educație, indiferent dacă au beneficiat sau nu de școlarizare.

Activitate

Cereți elevilor să deschidă manualele la secțiunea Costurile și beneficiile educației. Citiți scurtul articol cu voce tare. Apoi, împărțiți clasa în minimum 3 grupe. (Unele grupe pot primi aceeași însărcinare, în cazul în care se formează mai multe grupe.)

Rugați profesorul să vă ajute la împărțirea clasei în grupe.

Cereți profesorului să vă acorde asistență în punerea la lucru a grupelor și în evitarea oricăror acte de indisciplină pe parcursul derulării acestei activități.

Explicați elevilor că vor avea de dus la bun sfârșit două sarcini:

Fiecare grupă va răspunde la una din întrebările care urmează articolului. Pe măsură ce fiecare grupă găsește un răspuns la întrebarea care i s-a repartizat, încredințați-le și următoarea sarcină.

Fiecare grupă va analiza unul dintre tabelele secțiunii „Costurile și beneficiile educației” din manualele de lucru și va elabora o prezentare pe care o va susține în fața întregii clase.

Cu acordul profesorului, puteți sugera ca elevii să găsească modalități originale de a prezenta informațiile din tabele. Aceștia pot juca o scenetă, pot elabora un banner publicitar sau un comunicat etc. Încurajați gândirea creativă!

	Rata șomajului	Rata sărăciei	Venitul mediu lunar
1. Studii sub-liceale	10,4%	24,4%	1.251\$
2. Studii medii (baccalaureat)	5,1%	10,2%	1.846\$
3. Studii superioare de scurtă durată	2,0%	2,4%	2.376\$
4. Studii superioare	2,0%	2,4%	3.176\$
5. Master, doctorat etc	2,0%	2,4%	4.180\$

(Datele sunt reprezentative pentru situația existentă în Statele Unite la nivelul anului 1990)

Cereți elevilor să deschidă manualele la paginile cu tabele. Repartizați fiecărei grupe câte un tabel. Acordați-le 2-3 minute pentru a studia tabelele. Fiți gata să răspundeți la întrebările legate de semnificația acestor tabele.

Atrageți-le atenția asupra exemplelor de grafice de la sfârșitul tabelelor. Dacă ați adus și alte exemple de grafice, împărtășiți-le elevilor.

Explicați faptul că fiecare grupă va folosi datele din tabel pentru a desena un grafic pe care îl va prezenta clasei. Încurajați-i pe elevi să fie creativi în a ilustra grafic aceste informații. Cereți elevilor să deseneze graficele pe tablă pe hârtie milimetrică.

În timp ce elevii lucrează, circulați printre ei și oferiți-vă ajutorul, dacă e cazul.

În cazul în care credeți că e nevoie, încurajați competiția între elevi și acordați un premiu echipei cu cea mai reușită prezentare.

Atunci când grupele au terminat de elaborat graficele, cereți fiecărei grupe în parte să-și prezinte concluziile în fața întregii clase:

- Câte un elev din fiecare grupă va citi întrebarea care a fost repartizată grupei sale și va da și răspunsul.
- Grupa va prezenta informațiile conținute în tabel.
- Grupa va explica graficul realizat pe baza informațiilor din tabel.

Ajutați elevii să sintetizeze informațiile într-o concluzie. Elevii vor prezenta informațiile în ordinea următoare:

- Rata șomajului are următoarea semnificație: cu cât este mai ridicat nivelul educației dobândite, cu atât este mai redus riscul de a fi șomer.

- Rata sărăciei are următoarea semnificație: cu cât este mai ridicat nivelul educației dobândite, cu atât este mai redus riscul de a trăi în sărăcie.
- Venitul mediu lunar are următoarea semnificație: cu cât este mai ridicat nivelul educației dobândite, cu atât cresc și veniturile realizate.

Faceți un sumar al discuției pe marginea lecturii articolului “Costurile și beneficiile educației”:

„Câștigul realizat depinde de abilitățile și aptitudinile tale, precum și de cererea existentă pentru acestea. Depinde numai de tine să transformi abilitățile în aptitudini de care au nevoie angajatorii. Iar adeseori, acestea necesită un anumit nivel de instruire și educație.”

Împărtășiți elevilor faptul că taxele de școlarizare pentru urmarea unei instituții de învățământ superior reprezintă un efort financiar semnificativ pentru cei mulți dintre ei. Totuși, mulți au realizat că nu își pot permite SĂ NU urmeze o facultate. Și aproape toți elevii care au obținut o diplomă de bacalaureat, dacă își doresc să urmeze o facultate, vor găsi o cale de a face acest lucru.

În continuare, explicați-le faptul că bursele și alte forme de sprijin financiar sunt disponibile pentru mulți elevi. De asemenea, amintiți-le că mulți elevi muncesc pentru a-și putea permite să-și plătească facultatea.

Orice informații suplimentare privind oportunitățile de continuare a studiilor sau posibilitatea de a obține burse v-ar putea fi de ajutor. Cereți ajutorul profesorului, dacă considerați că este necesar.

Rezumat și încheiere

Treceți în revistă beneficiile educației identificate în lectura din manuale, în prezentările elevilor și în discuțiile purtate:

- Educația oferă mai multe opțiuni și oportunități în ceea ce privește cariera. Cresc șansele de realizare a obiectivelor personale și cele de obținere a unei slujbe mai bine plătite.
- Facultatea îți este accesibilă dacă ai note bune și ești puternic motivat.

Explicați faptul că în activitatea următoare veți discuta despre buget. Vor observa modul în care veniturile obținute influențează șansele de realizare a propriilor obiective.

Abilități pentru viață - Abilități antreprenoriale

Chiar și antreprenorii, cei care își încep propria afacere, trebuie să învețe undeva. Cereți elevilor să discute cu cineva care și-a pus pe picioare propria afacere și să pună următoarele întrebări. (Elevii își vor prezenta concluziile cu ocazia următoarei întâlniri.)

- Ce fel de afacere ai?
- Care au fost cunoștințele care te-au ajutat să îți începi afacerea?
- Unde ai învățat toate aceste lucruri? Și cum te menții la curent cu cele mai noi informații?
- Ce rol crezi că joacă educația în capacitatea ta de a conduce propria afacere?

Răspunsurile ar trebui să reliefeze ideea că educația și permanenta informare joacă un rol important în viața oamenilor de afaceri, inclusiv a aceluia care sunt „proprii lor șefi”.

PREZENTARE GENERALĂ

Învățând din experiență

INTRODUCERE

Salutați elevii.

Recapitulați activitatea precedentă. Întrebați elevii ce au învățat din respectivul joc.

Solicitați părerea elevilor asupra rolului pe care și-l asumă autoritățile în domeniul educației. De pildă, cine suportă costurile educației?

ACTIVITATE

Citiți cu voce tare articolul „Costurile și beneficiile educației” din manualul elevilor.

Împărțiți clasa în patru grupe. Repartizați grupelor câte una din întrebările care urmează lecturii.

După ce fiecare grupă găsește răspuns întrebării care i-a fost repartizată, cereți grupelor să analizeze câte un tabel și să pregătească câte o prezentare.

Cereți grupelor să-și prezinte concluziile în fața întregii clase.

Discutați cu elevii accesibilitatea urmării unei facultăți. Prezentați care sunt costurile de oportunitate, așa cum rezultă ele din lectură și tabele.

REZUMAT ȘI ÎNCHEIERE

Reamintiți elevilor că educația le oferă mai multe oportunități și că urmarea unei facultăți este accesibilă celor care au note bune și doresc să își continue studiile.

ABILITĂȚI PENTRU VIAȚĂ - Abilități antreprenoriale

Rugați elevii să pună întrebări unei persoane care a pus pe picioare propria afacere. Cereți-le să afle care a fost rolul pe care l-a jucat educația în edificarea succesului propriei afaceri. Solicitați-le să-și prezinte concluziile cu ocazia următoarei întâlniri.

www.jaromania.org

COSTUL VIEȚII

Privire generală

Elevii lucrează pe grupe la întocmirea bugetelor lunare. Se va face referire la profesiile alese pe parcursul primei activități pentru a determina veniturile realizate, se vor folosi ziare locale pentru a determina costurile gospodărești și de transport.

Obiective

Elevii:

- vor aduna informații din anunțurile publicitare.
- vor calcula salariul net.
- vor elabora un buget lunar.

Concepte și abilități

Buget, angajare, venituri și cheltuieli, impozite și taxe, muncă.

Procesul decizional, raportarea, interpretarea și calculul matematic, lucrul în echipă.

Pregătire

Pregătiți pentru fiecare grupă câte o copie a paginii de anunțuri publicitare dintr-un ziar local. Puteți selecta chiar dvs. anumite anunțuri care au relevanță în efectuarea prezentei activități sau puteți, la fel de bine, folosi exemplele din manual dacă prețurile sunt relativ similare celor din comunitatea dumneavoastră. În funcție de nivelul de pregătire al elevilor, puteți alege ca exercițiul destinat elaborării bugetului să-l realizați împreună cu întreaga clasă. Dacă veți alege această variantă, desenați pe tablă un model de buget necompletat (tabelul de la activitatea „Costul vieții”). Alegeți varianta optimă împreună cu profesorul.

Materiale

- cusoane (opțional)
- materialul de lucru „Costul Vieții”
- calculatoare de buzunar (nu sunt incluse)
- anunțuri publicitare selectate din zierele locale (nu sunt incluse)
- bannerul JA (opțional)
- creioane (nu sunt incluse)
- manualele elevilor „Prevenirea abandonului școlar”

Prezentare - Introducere

Treceți în revistă activitatea precedentă. Cereți elevilor să dea un exemplu de cost și de beneficiu obținut prin continuarea educației. Dacă ați abordat și secțiunea dedicată abilităților pentru viață, invitați elevii să relateze ce au discutat cu persoane care au propriile lor afaceri. Puneți următoarea întrebare: „Ce rol joacă educația în dobândirea abilităților acestor persoane de a-și conduce singure afacerile?”

Întrebați apoi elevii: „Câți dintre voi și-au imaginat cum ar fi să trăiască pe cont propriu? Ați avea banii necesari să faceți ce doriți, atunci când doriți?”

Cereți elevilor să enunțe pe scurt avantajele de a fi pe cont propriu. Apoi explicați-le:

Să fii independent este un lucru nemaipomenit. De fapt, haideți să ne imaginăm astăzi că sunteți în deajuns de mari ca să fiți pe cont propriu. Care sunt lucrurile de care credeți că ați avea nevoie pentru a fi satisfăcuți de viața voastră?

Elevii vor enumera probabil mașini sport sau de lux, haine la modă, mâncare, o casă frumoasă, propria lor afacere etc. După alcătuirea unei liste relativ consistente pe tablă, explicați-le că pe primul loc ar trebui să se situeze locul de muncă.

Explicați-le faptul că în cadrul prezentei întâlniri vor elabora bugete lunare pe baza informațiilor din manualul elevilor, privind diferitele tipuri de profesii și nivelul corespunzător al veniturilor pentru fiecare dintre acestea. Sfătuiți-i să folosească informațiile conținute în anunțurile din ziare pentru determinarea costurilor gospodărești și a celor de transport.

Activitate

- Explicați elevilor ce trebuie să facă. Cereți-le să deschidă manualele la foaia de lucru intitulată “Costul vieții”. Desenati tabelul pe tablă. Folosind primele 2 coloane ale tabelului, elaborați împreună un buget.

Selecți o profesie și notați venitul care-i corespunde în coloana de TOTAL, în dreptul Venitului Lunar.

O alternativă ar fi să realizați un buget al unui elev imaginar, care va renunța la școală și va începe să muncească. Mai întâi, alegeți pentru acest elev o slujbă de debutant, prost plătită, apoi cereți-le să vă ajute să elaborați un buget folosind acest venit mic. Clasa va trebui să înțeleagă de ce elevul ar fi trebuit să își continue studiile. Cereți apoi elevilor să examineze profesiile selectate la prima activitate și veniturile care le corespund, urmând ca fiecare să efectueze exercițiul de elaborare a bugetului pentru cazul lui particular.

Întrebați elevii: „Păstrăm noi oare toți acești bani? Cine oprește un anumit procentaj din salariul nostru brut?”

Nu, nu păstrăm toți banii. Statul oprește un procentaj din banii noștri, sub formă de impozite și taxe.

Pe tablă, întocmiți o listă cu diferitele taxe și impozite datorate pentru veniturile încasate:

- Contribuția pentru șomaj - 1%
- Contribuția pentru sănătate - 6,5%
- Contribuția la asigurările sociale - 9,5%
- Impozitul pe salarii - 16%

Calculați împreună cu elevii valoarea taxelor și impozitelor datorate pentru o anumită valoare a veniturilor încasate.

Indicați secțiunea din buget dedicată economiilor și întrebați-i pe elevi: „De ce sunt economiile importante?”
 Discutați pe scurt importanța banilor economisiți pentru situațiile de urgență, pentru achiziționarea în viitor a unor bunuri de mare valoare, pentru suplimentarea veniturilor viitoare sau pentru realizarea unor obiective importante.

Sfătuiți-i să oprească 5% din venituri pentru economii și calculați apoi împreună Venitul Lunar Disponibil.

Întrebați elevii: „Cum putem afla cât de mari sunt costurile gospodărești și cele de transport?”. Arătați elevilor paginile cu anunțuri publicitare din ziare sau materialele pe care le-ați pregătit în acest scop. Selectați un apartament și o mașină sau altă variantă de transport. Completați sumele corespunzătoare în tabelul de buget. Rapid, parcurgeți împreună restul bugetului. Nu încercați încă să echilibrați bugetul. Veți face acest lucru pe parcursul discuției ce va urma.

Împreună cu elevii, alegeți trei perechi de profesii din lista cuprinsă în manual. Împărțiți clasa în șase grupe și repartizați trei profesii cu venituri mari primelor trei grupe și celelalte trei profesii - cu venituri mai mici - restului de grupe.

Cereți profesorului să vă ajute la împărțirea clasei în grupe.

Dați fiecărei grupe anunțurile publicitare selectate din ziare sau îndrumați-i să folosească informațiile despre costurile gospodărești și de transport conținute în paginile manualului. Reamintiți elevilor că aceste informații sunt oferite doar cu titlu de exemplu. Încurajați elevii să lucreze împreună la elaborarea bugetelor. Circulați printre elevi, pentru a le oferi ajutorul dvs. atunci când este nevoie. Acordați-le 15 minute pentru a finaliza activitatea.

Cereți uneia din grupele cu venituri mari și alteia dintre cele cu venituri mici să își prezinte bugetele în fața întregii clase. Discutați felul în care s-a ajuns la sumele respective și întrebați elevii câți bani le-au mai rămas sau de câți bani ar mai fi avut nevoie la sfârșitul lunii.

Apoi spuneți elevilor faptul că aceste bugete nu sunt complete. Puneți următoarea întrebare:

- Cunoaște cineva conceptul de echilibru bugetar (cheltuielile sunt egale cu veniturile)? De ce este el important?

Discutați pe scurt despre felul în care oamenii își calculează în fiecare lună veniturile și cheltuielile. Un buget este echilibrat atunci când veniturile sunt egale cu cheltuielile. Pentru a echilibra un buget, oamenii trebuie să reducă din cheltuieli, să crească nivelul veniturilor sau să apeleze la economii.

Cereți elevilor să mai examineze o dată propriile bugete. Acordați-le câteva minute pentru a încerca să le echilibreze, apoi discutați despre ce au fost nevoiți să modifice în bugetele lor pentru a le echilibra. Întrebați-i:

- La ce a trebuit să renunțați? Ați putut adăuga ceva la buget?
- Ce venituri suplimentare v-ar fi necesare în fiecare lună pentru a vă putea permite tot ceea ce vă doriți?
- Care dintre profesii sunt atât de bine plătite? Cum le-ați putea obține?
- În lumina celor discutate, de ce credeți că ar fi în interesul vostru să vă continuați studiile?

Rezumat și încheiere

Reiterați faptul că prețul obținerii independenței financiare nu este deloc mic. Taxele, impozitele și alte rețineri de care sunt grevate salariile noastre, trebuie luate în considerare atunci când calculăm veniturile care ne rămân la dispoziție. Elaborarea bugetului ne ajută să ne gestionăm mai bine veniturile disponibile, indiferent de nivelul acestora. Cu toate acestea, un nivel mai ridicat de educație și instruire ne oferă mai multe oportunități în găsirea unui loc de muncă bine plătit.

Subliniați faptul că alegerea unei meserii bănoase care să ne ofere șansa de a ne satisface mai multe necesități nu înseamnă neapărat renunțarea la vise și dorințe. Mulți oameni își iau o a doua slujbă, pentru a-și putea urma visul de a fi actori sau artiști, de exemplu. Alteori, oamenii își aleg cariere flexibile sau slujbe cu jumătate de normă, cum ar fi cele de asistent medical sau vânzător, pentru a putea să se concentreze asupra altor aspecte importante din viața lor. Spuneți elevilor faptul că următoarele două întâlniri le vor oferi șansa de a analiza câteva dintre lucrurile pe care și-ar dori să le facă și că dvs. îi veți încuraja să își fixeze țeluri în viață.

Abilități pentru viață - Bugetele personale

Cereți elevilor să reia activitatea de întocmire a bugetului, de această dată, fiecare individual. Vor folosi veniturile profesiilor pe care și le-au ales pentru a completa și ultimele două coloane în tabelul destinat bugetului din manual.

Înainte de a demara această activitate, discutați cu profesorul utilitatea ei și cea mai bună modalitate de abordare.

Explicați faptul că guvernul derulează programe sociale pentru cei aflați în nevoie. Acestea includ ajutoare destinate familiilor cu mulți copii, cantine sociale, variate beneficii de ordin social (destinate vârstnicilor, persoanelor cu handicap, pensionarilor etc.), asistență medicală gratuită pentru persoanele defavorizate. Nivelul acestor beneficii este stabilit de către guvern.

Discutați în clasă despre avantajele și dezavantajele care se răsfrâng asupra beneficiarilor acestor programe de asistență socială. De exemplu: programele guvernamentale sunt foarte intens dezbătute în parlament și, deseori, implică reduceri ale cheltuielilor cu alte destinații. Subliniați faptul că dobândirea unei calificări cerute pe piața muncii este esențială pentru obținerea independenței financiare.

PREZENTARE GENERALĂ

Costul vieții

INTRODUCERE

Insuflați elevilor entuziasmul pe care îl conferă controlul propriei vieți.

Cereți elevilor să enumere necesitățile impuse de un trai decent.

ACTIVITATE

Completați împreună cu elevii o variantă de buget din secțiunea „Costul vieții”.

Împărțiți clasa în șase grupe. Selectați trei perechi de profesii din listă și atribuiți câte una fiecărei grupe. Sfătuiți elevii să folosească anunțurile din ziare sau exemplele din manualul elevilor pentru a determina nivelul chiriei și a cheltuielilor cu deplasarea.

Cereți unei grupe dintre cele cu venituri ridicate și altei grupe, dintre cele cu venituri mici, să prezinte bugetele întocmite. Chestionați-i asupra surplusului sau necesarului de bani rezultat.

Introduceți conceptul de echilibrare a bugetului. Cereți elevilor să-și examineze încă o dată bugetele și să determine cum ar trebui să intervină pentru a obține un buget echilibrat.

Întrebați elevii ce au fost nevoiți să elimine sau să adauge bugetelor lor astfel încât să le echilibreze.

REZUMAT ȘI ÎNCHEIERE

Asigurați-vă că elevii au înțeles care sunt costurile obținerii independenței financiare. Subliniați rolul pe care îl joacă educația și instruirea în obținerea unui loc de muncă care asigură suficiente venituri astfel încât cheltuielile curente să poată fi acoperite fără dificultăți.

ABILITĂȚI PENTRU VIAȚĂ - Bugetele personale

Cereți elevilor să reia activitatea, de această dată, individual, folosind veniturile locurilor de muncă pe care le-au selectat din lista de profesii sau veniturile părinților lor. Dacă credeți că este potrivit, discutați împreună cu elevii programele de asistență guvernamentală. Cereți-le să identifice avantajele și dezavantajele beneficiarilor acestor programe de asistență.

www.jaromania.org

CUNOAȘTEREA DE SINE

Privire generală

Elevii își vor descoperi abilitățile și aptitudinile prin realizarea unei riguroase autoevaluări. Vor pune rezultatele acestei autoevaluări în relație cu profesiile și carierele pentru care au optat în prima lecție. Vor identifica modalități prin care să dobândească abilitățile și tehnicile necesare profesiilor respective.

Obiective

Elevii:

- vor analiza propriile aptitudini și abilități.
- vor aprecia utilitatea acestor abilități prin raportarea la opțiunile lor de carieră.
- vor evalua modul în care experiența de acasă, din școală, de la locul de muncă sau din activitățile voluntare îi poate ajuta să dobândească tehnici și abilități cerute pe piața muncii.

Concepte și abilități

Carieră/piața locurilor de muncă, opțiuni, abilități.

Analiza informației, consolidarea încrederii în sine, abordarea critică, evaluarea experiențelor.

Pregătire

Treceți în revistă secțiunea dedicată Autoevaluării din manualul elevului și fiți pregătit să îi ajutați pe elevi să o completeze. Fiți pregătit să analizați acele tehnici și competențe elementare pe care trebuie să le stăpânească orice persoană care urmărește să intre pe piața muncii.

Puteți folosi un alt formular de autoevaluare decât cel furnizat în manual. Discutați posibilele alternative cu profesorul sau cu consilierul școlii.

De asemenea, nu uitați de activitatea opțională „Abilități pentru viață - Dobândirea experienței”, care poate fi prezentată de dvs. sau de profesor.

Materiale

- ecusoane (opțional)
- bannerul JA (opțional)
- creioane sau pixuri, carioci (nu sunt incluse)
- manualele elevilor „Prevenirea abandonului școlar”

Prezentare - Introducere

Treceți pe scurt în revistă activitatea precedentă. Întrebați elevii:

- Ce a trebuit să faceți pentru a vă echilibra bugetele?
- De ce este în interesul vostru să vă continuați studiile?

Apoi întrebați-i:

- Ce aptitudini și calități solicită angajatorii angajaților lor?

Cel mai probabil, elevii își vor răspunde că angajatorii își doresc angajați punctuali, politicoși și onești. Listați răspunsurile lor pe tablă.

Spuneți elevilor că angajatorii de regulă urmăresc ca angajații lor să posede anumite aptitudini și calități elementare. Iar astăzi, ei se vor auto-analiza pentru a vedea ce aptitudini și abilități posedă deja și care sunt cele pe care ar trebui să le dezvolte pentru a răspunde exigențelor carierei alese.

Activitate

Împărțiți manualele și îndrumați elevii către secțiunea "Autoevaluare". Citiți cu voce tare instrucțiunile, apoi acordați elevilor 15 minute pentru finalizarea activității.

Solicitați profesorului să vă ajute să răspundeți întrebărilor elevilor.

După ce elevii au terminat, cereți-le să revadă cariera pe care au selectat-o din lista de Profesii. Cereți-le să aprecieze dacă abilitățile și calitățile lor răspund exigențelor profesiei respective sau, mai degrabă, altor profesii din listă. Acordați-le 2-3 minute în acest scop.

Circulați printre bănci și chestionați elevii, pe rând, asupra celor mai bine reliefate aptitudini pe care le posedă, potrivit testului de autoevaluare. Accentuați ideea că fiecare persoană are puncte forte și că acestea se manifestă, de regulă, în diferite domenii. Acesta este și motivul pentru care multe companii pun accent pe „lucrul în echipă”. Mulți angajatori își doresc ca angajații lor să acționeze ca membri ai unei echipe. Membrii unei echipe au aptitudini și competențe variate, completându-se unul pe altul.

Examinați împreună cu elevii formularul de autoevaluare. Explicați faptul că prima parte cuprinde acele aptitudini și calități elementare pe care orice angajat ar trebui să le aibă. Partea de jos a formularului, însă, conține acele aptitudini și abilități care sunt, de regulă, solicitate în anumite profesii specifice.

În măsura timpului disponibil, cereți câtorva elevi să vă spună ce profesie au ales, iar apoi întrebați-i:

- Ce fel de aptitudini crezi că sunt necesare pentru această profesie?
- Crezi că posezi deja câteva din aceste aptitudini?
- Ce fel de aptitudini și abilități crezi că trebuie să-ți dezvolți în continuare?
- Unde poți face acest lucru?

Cereți elevilor ca, pe baza formularului, să aprecieze cum își pot dezvolta aptitudinile și abilitățile:

- La școală
- Acasă
- La locul de muncă (la serviciu)
- În cadrul activităților de voluntariat
- Prin activități extra-școlare: (înscrierea în cluburi și asociații de tineret, sport, drumeții, muzică, informare din presă economică și lecturi de specialitate, etc.)

Încurajați gândirea creativă, inovativă a elevilor. De asemenea, discutați despre importanța dezvoltării aptitudinilor de conducere.

Rezumat și încheiere

Explicați elevilor că învățarea este un proces care se derulează pe parcursul întregii vieți; ei au oportunitatea de a învăța din absolut tot ce fac. Cu cât vor câștiga mai multă experiență, cu atât mai valoroase vor fi aptitudinile și abilitățile lor, din punctul de vedere al angajatorilor.

Reiterați ideea că școala este primul și poate cel mai important pas pe drumul dobândirii abilităților și aptitudinilor pe care le valorizează angajatorii.

Abilități pentru viață - Dobândirea experienței

Cereți elevilor să completeze foaia de lucru „Dobândirea experienței” din manualele lor. Încurajați-i să aleagă una dintre ideile pe care le-au notat și care privesc diferite modalități de dobândire a experienței, iar apoi să dezvolte un plan pentru a pune în practică această idee.

PREZENTARE GENERALĂ

Cunoașterea de sine

INTRODUCERE

Recapitulați activitatea precedentă.

Întrebați elevii ce aptitudini și calități solicită angajatorii propriilor angajați.

ACTIVITATE

Distribuiți manualele elevilor. Cereți-le să le deschidă la secțiunea dedicată autoevaluării.

Acordați-le câteva minute pentru a compara rezultatele obținute cu aptitudinile necesare profesiilor pe care le-au selectat în cadrul activității Cum să-ți alegi singur drumul în viață. Cereți fiecărui elev să determine care este aptitudinea lui forte potrivit rezultatelor testului de autoevaluare.

Rugați câțiva elevi să aprecieze dacă rezultatele testului de autoevaluare justifică opțiunile lor de carieră.

Cereți elevilor să ia în considerare câteva modalități prin care să-și dezvolte aptitudini solicitate pe piața forței de muncă.

REZUMAT ȘI ÎNCHEIERE

Subliniați faptul că toată viața vom continua să învățăm. Ajutați-i să înțeleagă faptul că învățăm din tot ceea ce facem.

ABILITĂȚI PENTRU VIAȚĂ - Dobândirea experienței

Cereți elevilor să completeze foaia de lucru „Dobândirea experienței” din manuale.

STABILIREA OBIECTIVELOR PERSONALE

Privire generală

Elevii elaborează definiții ale succesului. Apoi, organizați în grupe, identificați obiective de atins în drumul lor spre succes.

Obiective

Elevii:

- vor elabora definiții personale ale succesului.
- vor descoperi importanța stabilirii de obiective punctuale în calea lor către obținerea succesului.

Concepte și abilități

Opțiuni, succes.

Consolidarea încrederii în sine, evaluarea experiențelor, fixarea de obiective, lucrul în echipă.

Pregătire

Citiți secțiunea „Succesul” și „Stabilirea obiectivelor” din manualul elevilor. Fiți pregătiți să discutați cu elevii definițiile date de ei succesului și maniera în care trebuie să-și fixeze obiectivele. (Discutați cu profesorul despre eventualele obiective inacceptabile din punct de vedere social pe care unii elevi și le propun ca țintă și despre maniera în care să administrați această problemă.) Mai presus de toate, însă, mențineți discuția vie și constructivă.

Solicitați profesorului o listă a elevilor din clasă, pentru a completa diplomele înaintea întâlnirii. De asemenea, stabiliți cu profesorul cea mai potrivită modalitate de a înmâna aceste diplome.

Dacă elevii au fost supuși testului pre-program, aranjați cu profesorul și post-testarea.

Materiale

- ecusoane (opțional)
- bannerul JA (opțional)
- creioane sau pixuri, carioci (nu sunt incluse)
- manualele elevilor „Prevenirea abandonului școlar”
- ceas cu cronometru (opțional)
- diplome

Prezentare - Introducere

Întrebați elevii:

- Care dintre cunoscuții voștri se bucură de succes? De ce se bucură respectiva persoană de succes? Ce înseamnă succesul pentru voi?

Reamintiți elevilor faptul că au elaborat definiții ale succesului în cursul primei activități. Lăsați-i să revadă și să folosească respectivele definiții în formularea răspunsurilor lor la întrebarea dvs.

Treceți rapid peste întrebările de mai sus. Scopul pe care îl urmăriți este acela de a ilustra faptul că trebuie să ne fixăm obiective punctuale care trebuie atinse succesiv în vederea obținerii succesului scontat.

Spuneți elevilor că, de regulă, succesul nu se obține rapid sau din întâmplare, ci este rezultatul unor eforturi susținute și al unui plan bine pus la punct. Oferiți elevilor câteva exemple de notorietate.

În timpul anilor de studenție la Universitatea Yale, Fred Smith a avut ideea punerii la punct a unui serviciu de livrare rapidă. După ce a analizat și planificat în amănunt elementele acestei afaceri, Fred Smith a expus-o și unuia dintre profesorii săi. Profesorul a fost de părere că ideea lui Fred nu va funcționa niciodată. Fred Smith nu s-a lăsat totuși descurajat, a continuat să creadă în planul său și a lansat renumitul serviciu de curierat, Federal Express. El nu a lăsat pe nimeni să stea în calea succesului său.

Rick Hansen este un canadian care a rămas paralizat în urma unui tragic accident. El a reușit totuși să facă înconjurul lumii într-un scaun cu roțile. A scris chiar și o carte, în care descrie felul în care trebuie să ne fixăm țeluri și obiective și să ne planificăm succesul.

Opțional:

Un exercițiu simplu în care elevilor li se cere să își țină respirația poate fi relevant pentru importanța stabilirii de obiective punctuale în drumul lor către succes. Veți avea nevoie de un ceas cu cronometru. De asemenea, amintiți-vă să vă consultați cu profesorul înainte de a programa această activitate.

Acoperiți ceasul din clasă, și cereți tuturor elevilor să-și pună ceasurile pe catedră. Spuneți elevilor că, după citirea instrucțiunilor, le veți cere să își țină respirația cât mai mult posibil.

Explicați-le că vă veți uita la ceas și că veți scrie pe tablă câte o literă la fiecare 10 secunde. Elevii vor reține litera care a fost notată pe tablă cât mai aproape de momentul la care au renunțat să își mai țină respirația

Din momentul în care ați dat startul, scrieți câte o literă pe tablă la fiecare 10 secunde. După ce toată lumea a terminat, notați în dreptul fiecărei litere timpul corespunzător. Puțini elevi vor fi ajuns la un minut.

Atrageți atenția elevilor asupra faptului că toți ne putem atinge țelurile sau chiar depăși propriile-asteptări atâta vreme cât ne fixăm anumite obiective. Repetați activitatea, dar de această dată sugerați elevilor că ar trebui să încerce să își țină respirația pentru cel puțin un minut. (Încurajați-i pe cei care au depășit un minut, să încerce să-și țină respirația timp de două minute). Descoperiți ceasul din clasă și lăsați-i pe elevi să-și folosească propriile ceasuri. Încurajați elevii. Anunțați cu voce tare trecerea fiecărui interval de 10 secunde. Nu uitați să felicitați elevii la final.

Întrebați elevii dacă au reușit să depășească durata primei încercări de ținere a respirației. Cereți-le să vă spună "Care a fost diferența înregistrată între cele două încercări?". Solicitați-le explicații. Elevii ar trebui să

motiveze diferența obținută prin faptul că acum aveau un obiectiv clar.

Spuneți elevilor că deseori stabilirea de obiective este importantă pentru atingerea succesului, și că începând de acum vor avea șansa și motivația de a începe să facă acest lucru.

Activitate

Distribuiți manualele elevilor. Cereți-le să caute secțiunea "Succesul" în manuale. Citiți elevilor cu voce tare indicațiile și cereți-le să revadă definițiile date de ei succesului. Acordați-le câteva minute pentru a rescrie aceste definiții ale succesului.

După aproximativ cinci minute, cereți unui număr de patru-cinci elevi să redea propriile definiții ale succesului. Scrieți-le pe tablă.

Citiți cu voce tare instrucțiunile secțiunii „Stabilirea obiectivelor personale”. Apoi împărțiți clasa în patru sau cinci grupe. Repartizați fiecărei grupe câte una din definițiile succesului notate pe tablă. În continuare, cereți fiecărei grupe să identifice două sau trei obiective necesare pentru atingerea succesului. Acordați elevilor aproximativ 10 minute pentru a finaliza această activitate.

Puteți alege ca și această a doua parte a activității să se desfășoare individual. În ambele cazuri însă, încurajați-i pe elevi să identifice acele obiective care, în mod necesar, trebuie îndeplinite pentru atingerea succesului, așa cum transpare acesta din definițiile lor.

Câte un elev din fiecare grupă va prezenta definiția succesului repartizată grupei sale, ca și obiectivele determinate de grupă pentru atingerea acestui succes. Încurajați și restul clasei să vină cu idei în același sens.

Rezumat și încheiere

Reamintiți elevilor că învățarea este un proces continuu. Întrebați-i de unde cred că pot dobândi aptitudinile de care vor avea nevoie în viitor.

Spuneți elevilor că aptitudinile pe care le dobândesc acum, îi vor ajuta în viitor să își atingă obiectivele. Îndemnați elevii să-și continue școala, ca un prim pas vital în atingerea obiectivelor necesare drumului lor către succes. Dacă considerați că poate avea un efect, cereți elevilor să-și ia angajamentul de a-și continua studiile prin ridicarea unei mâini, ridicarea în picioare etc.

În final, încurajați-i pe elevi să acorde încrederea lor adulților și prietenilor apropiați, oameni care îi pot sfătui și ajuta la nevoie. Îndrumați-i din nou către prima pagină din manual, și revedeți textul „Care îți sunt modelele”. Pentru că modelele pe care le aleg le vor servi drept ghizi în luarea deciziilor dificile prin care își construiesc viitorul.

Acordați-le diplomele în modalitatea pe care ați stabilit-o împreună cu profesorul. Întrucât aceasta este ultima dvs. întâlnire cu elevii, nu uitați să le spuneți că v-a făcut plăcere timpul pe care l-ați petrecut împreună. Mulțumiți-le pentru participare. Împărtașiți-le un lucru pe care l-ați învățat și cereți câtorva elevi să spună și ei un aspect pe care și-l vor aminti în legătură cu această experiență.

PREZENTARE GENERALĂ

Stabilirea obiectivelor personale

INTRODUCERE

Cereți elevilor să dea exemple de oameni care au reușit în viață și să explice în ce constă succesul acestora. Dați la rândul dvs. două sau trei exemple de oameni de succes și descrieți pașii pe care aceștia i-au parcurs în drumul lor spre succes.

ACTIVITATE

Cereți elevilor să deschidă manualele la secțiunea intitulată „Succesul” și să completeze chestionarul. Împărțiți clasa în patru sau cinci grupe și cereți acestora să completeze secțiunea Stabilirea obiectivelor personale din manual. Cereți elevilor să prezinte întregii clase obiectivele formulate. Încurajați și restul clasei să vină cu completări în fixarea obiectivelor punctuale de atins, pentru obținerea în final a succesului dorit.

REZUMAT ȘI ÎNCHEIERE

Reamintiți elevilor că școala joacă un rol esențial în îndeplinirea obiectivelor personale și, prin aceasta, în obținerea succesului. Încurajați elevii să caute modele printre oamenii de succes și să urmeze exemplul acestora în formularea deciziilor care le vor influența viitorul. Stabilește-ți un scop în viață, încearcă să-l atingi, condu-ți viața, nu-i lăsa pe alții să o conducă, nu lăsa viața ta la voia întâmplării. Succes tuturor!

Teste pre - și post - program

În cazul în care doriți să stabiliți, în faza incipientă a programului, situația în ceea ce privește planurile elevilor de a rămâne în școală, va trebui să multiplicați acest test și să cereți elevilor să răspundă întrebărilor pe care le conține. Întrebările se concentrează pe principalele concepte abordate de programul de prevenire a abandonului școlar. Rezultatele testului vă vor ajuta să identificați conceptele asupra cărora este necesar să insistați.

După derularea programului, pentru a vedea în ce fel s-au schimbat părerile și atitudinile elevilor, cât de mult au învățat din prezentările dvs., multiplicați și efectuați din nou testul.

Răspunsurile corecte apar cu caractere îngroșate pe cealaltă pagină.

1. Care dintre afirmațiile de mai jos descrie cel mai bine relația dintre educație și nivelul câștigurilor?
  - a. Nu există nici o relație. Dacă ai aptitudini și noroc, ai salariu mare.
  - b. Pe măsură ce nivelul de educație crește, câștigurile scad.
  - c. Pe măsură ce nivelul de educație crește, cresc și câștigurile.
  - d. Pe măsură ce câștigurile cresc, educația devine mai puțin importantă.
2. Ce este un buget?
  - a. Un sistem de securi și balanțe.
  - b. Un sistem de determinare a veniturilor și cheltuielilor.
  - c. Un plan de cheltuieli de afaceri.
3. Numește locul (locurile) unde poți să dobândești acele aptitudini care îți sunt necesare la viitorul loc de muncă.
  - a. Acasă
  - b. La școală
  - c. În activități de voluntariat.
  - d. Toate cele de mai sus.
4. Care este cel mai important element pentru obținerea succesului?
  - a. Stabilirea obiectivelor.
  - b. Banii.
  - c. Un mentor.
5. Dacă renunți la continuarea studiilor pentru a putea face altceva:
  - a. Faci o greșeală.
  - b. Faci un sacrificiu.
  - c. Suportți un cost de oportunitate.
  - d. Îți asumi un risc.
6. Silvia a primit salariul. Atunci când își calculează bugetul, ce ar trebui să-și planifice să facă mai întâi?
  - a. Să-și plătească facturile.
  - b. Să pună bani deoparte, sub formă de economii.
  - c. Să își cumpere CD-player-ul pe care și-l dorește.
7. Plănuiești să termini liceul?
  - a. Da.
  - b. Nu.
8. Ai de gând să urmezi o facultate sau să te înscrii la cursurile unei școli postliceale?
  - a. Da.
  - b. Nu.

Cheia răspunsurilor

Răspunsurile corecte apar cu caractere îngroșate.

1. Care dintre afirmațiile de mai jos descrie cel mai bine relația dintre educație și nivelul câștigurilor?
  - a. Nu există nici o relație. Dacă ai aptitudini și noroc, ai salariu mare.
  - b. Pe măsură ce nivelul de educație crește, câștigurile scad.
  - c. Pe măsură ce nivelul de educație crește, cresc și câștigurile.**
  - d. Pe măsură ce câștigurile cresc, educația devine mai puțin importantă.
2. Ce este un buget?
  - a. Un sistem de cecuri și balanțe.
  - b. Un sistem de determinare a veniturilor și cheltuielilor.**
  - c. Un plan de cheltuieli de afaceri.
3. Numește locul (locurile) unde poți să dobândești acele aptitudini care îți sunt necesare la viitorul loc de muncă:
  - a. Acasă
  - b. La școală
  - c. În activități de voluntariat.
  - d. Toate cele de mai sus.**
4. Care este cel mai important element pentru obținerea succesului?
  - a. Stabilirea obiectivelor.
  - b. Banii.
  - c. Un mentor.
5. Dacă renunți la continuarea studiilor pentru a putea face altceva:
  - a. Faci o greșeală.
  - b. Faci un sacrificiu.
  - c. Suporți un cost de oportunitate.**
  - d. Îți asumi un risc.
6. Silvia a primit salariul. Atunci când își calculează bugetul, ce ar trebui să-și planifice să facă mai întâi?
  - a. Să-și plătească facturile.
  - b. Să pună bani deoparte, sub formă de economii.**
  - c. Să își cumpere CD-player-ul pe care și-l dorește.
7. Plănuiești să termini liceul?
  - a. Da.**
  - b. Nu.
8. Ai de gând să urmezi o facultate sau să te înscrii la cursurile unei școli postliceale?
  - a. Da.**
  - b. Nu.

www.jaromania.org

www.jaromania.org

Investește în Educație!

O abordare practică și modernă

Programe Learning by Doing

În programele JA România, tinerii experimentează roluri sociale și exersează activități similare celor din economia reală, dobândind un potențial de abilități și atitudini flexibile și realiste. Adăugarea acestor module practice la conținutul academic al programei școlare obligatorii reprezintă șansa unei apropieri benefice a școlii de viața reală, menită să asigure succesul tinerilor în profesie și în viață.

Categoriile de programe

Educație economică
Educație antreprenorială
Educație financiară
Educație ptr. orientare profesională

Competiții

Compania Anului
START! Business
Banks in Action Challenge
Global Business Challenge
Piața de capital

Proiecte

Innovation Camp
Job Shadow Day

Evenimente

International Graduate Fair
Romanian Business Hall of Fame®
Global Entrepreneurship Week

Junior Achievement online

www.ja.org

www.ja-ye.org

www.jaromania.org

www.antreprenoriati.org

www.studentcenter.ro

www.voluntarcenter.ro

Junior Achievement România

Calea Victoriei 155, Bldg D1, Tronson 6, 010073, București, România,

Tel.: +40 21 312 31 94, +40 21 312 30 66, +40 21 315 11 55, +40 21 315 11 78,

Fax: +40 21 315 60 43, Mobil: +40730 330 885

E-mail: office@jaromania.org; Web: www.jaromania.org

EDUCAȚIE ECONOMICĂ

Orașul nostru
Noi în Europa
Descoperă economia
Simulare economică și managerială pe computer – Titan
Economie aplicată
Eco-nomia
Etica în afaceri

EDUCAȚIE ANTREPRENORIALĂ

Comunitatea noastră
Este afacerea mea
Piața și comerțul
Compania
START! Business
Afaceri în turism
Să fii lider
Enterprise without borders
IT pentru afaceri
Matematici pentru afaceri

EDUCAȚIE FINANCIARĂ

Noi înșine
Sensul banilor
Banii și bugetul
Finanțele mele
Băncile și sistemul bancar
Piața de capital

EDUCAȚIE PENTRU ORIENTARE PROFESIONALĂ

Familia mea
Economia și succesul
Prevenirea abandonului școlar
Succesul profesional